

متن پرسش

باسمه تعالی با اهداء سلام و تحیت و تبریک عید. جسارتا اجازه می خواهم مطالبی را در مقام مقدمه طرح نمایم تا سوال از پختگی لازم برخوردار شود (گرچه به نظرات حکیمانه جنابعالی در اصلاح همین مقدمات نیز شدیداً نیازمندم) اولاً مستحضرید که موضوع طراحی نرم افزارهای حکومت اسلامی در حال حاضر از اولویت های نرم افزاری انقلاب و جامعه شیعی است. وثانیاً اساساً این نرم افزارها توسط مجتهدین باید تولید و طراحی شود. و ثالثاً مقصود از مجتهد اینجا لزوماً مجتهد به اجتهاد فقهی مصطلح که محصول حوزه های علمیه فعلی است نیست (شاید بر مبنای مدل اجتهاد متجزی شهید مطهری یا سایر مدل های مجتهد پرور دیگر باید مجتهد طراح نرم افزار حکومتی تربیت شود) و در نتیجه در این میان ضرورت دستیابی به وجوه مختلف اجتهاد مانند فقه الاداره یا فقه الاقتصاد یا فقه السیاسه و امثالهم از ملزومات این تولید نرم افزاری است. و رابعاً مقام معظم رهبری در دیدار با دانشجویان دانشکده علوم حدیث قریب به این مضمون فرموده بودند: ما الان به محدثینی نیاز داریم که لزوماً فقیه یا اصولی نباشند. (به نظر بنده یعنی توان انتفاع از نور ثقلین را داشته باشند اما عمری صرف فقه و اصول رایج حوزه ها نکرده باشند که تا بیاید و عمر به ثمر برسد آفتاب عمر هم بر بام رسد!) . و خامساً بصیرت و زمان آگاهی لازم است تا به مدد آن غرب و مدرنیسم و وقایع امروزه را تحلیل کند و قواعد حاکم بر نظام های امروزی شناخته شود. و با رسانه ها و به طور کل ابزار های ایشان آشنایی کافی حاصل باشد. و سادساً حضرتعالی حکمت متعالیه را در کنار ولایت فقیه ارکان رفع نیازهای نرم افزاری حکومت شیعی بیان فرموده اید. و این همه در شرایطی است که امام راحل(ره) مسیر را همان مسیر فقه جواهری تعریف کرده اند. با نظر به مباحث ارزشمند حضرتعالی در خصوص تمدن زایی، غرب شناسی، امام شناسی، معرفت نفس و مباحث حکمت متعالیه (که به فضل خدا و گرچه از تهران! چند سالی هست که توفیق تحصیلش نصیبمان شده) و از همه مهمتر تفسیر و شرح احادیث، و نیز جامعیتی که در منابع و آثار و قاعدتاً شخصیتتان هست حال سوال اینست که: رسیدن به اجتهادی که طراحی و تولید نرم افزارهای حکومت اسلامی را نتیجه دهد لزوماً از مسیر فقیه شدن (به فقه فردی) می گذرد؟ یعنی آیا مجتهدی که مدیریت اسلامی یا اقتصاد اسلامی را می خواهد تحصیل و تولید کند باید در ابواب نماز و روزه و حج و زکات هم مقدمتاً و ابدائاً تحصیل فقه کرده باشد؟ یا اگر مثلاً مقدمات عربی در حوزه را ونیز منطق و روش های استنباط را طی کند و از آن پس به تحصیل علم الحدیث بپردازد به مطلوب رسیده است؟ البته از حکمت صدرایی و زمان آگاهی هایی که عرض شد نیز نباید غافل باشد. در کنار نظراتتان در خصوص مقدماتی که عرض شد سوال اینست که

چندین سال تحصیل فقه فردی مسیر تولید در فقه حکومتی و یا نرم افزارهای حکومتی هست یا خیر. خدا به حقیقت نور محمد و آل محمد (علیهم السلام) بر عمر و عزتان بیافزاید یا علی

متن پاسخ

جواب: سلام علیکم :

باسمه تعالی

به نظر بنده روحیه‌ی فقه جواهری مدّ نظر حضرت امام خمینی «رضوان الله علیه» به این معنا است که انسان سعی کند به عمق روایات و جایگاه تاریخی آنها و دلالات آنها توجه کند و بنده پیشنهاد آخر شما را قبول دارم. منتها همان طور که متوجه هستید؛ موضوع دروس فقهی ما یک بحث است □ که مربوط اصول عملیه است □ و روش فقهی ما یک بحث دیگر است که موجب رشد دقت انسان در فهم متون دینی می شود و لذا اگر با رویکرد به حکومت اسلامی در دروس خارج اساتید شرکت کردید پس از مدتی خودتان متوجه می شوید آمادگی لازم را تا حدّی پیدا کرده‌اید و چون رویکرد خود را سیر در سایر ابواب دینی قرار داده‌اید به مطالعه‌ی آن امور می پردازید. که در جای دیگر عرض کرده‌ام. موفق باشید